

Lovforslag nr. L 188. Fremsat den 31. august 1984 af ministeren for Grønland

Forslag

til

Lov om forlængelse af kollektiv overenskomst mellem Det offentlige Aftalenævn og Maskinmestrenes Forening

§ 1. Den mellem Det offentlige Aftalenævn og Maskinmestrenes Forening indgåede kollektive overenskomst m.v. for perioden 1. april 1981 til 31. marts 1983 forlænges indtil 31. marts 1985.

§ 2. Inden for det af § 1 omfattede overenskomstområde kan der ved aftale mellem Det offentlige Aftalenævn og Maskinmestrenes Forening med virkning fra 1. april 1984 gennemføres ændringer inden for en beløbsramme på 2 pct. af den årlige lønsum på overenskomstområdet, opgjort pr. 31. marts 1983.

§ 3. Opnås der ikke inden 15. november 1984 enighed om fordelingen af den i § 2 fastsatte beløbsramme, afgøres spørgsmålet af en af parterne udpeget opmand. Kan enighed om opmand ikke opnås, udpeges en sådan af forligsinstitutionen. Den i 1. pkt.

nævnte frist kan fraviges efter aftale mellem parterne.

Stk. 2. De med stk. 1 forbundne udgifter afholdes af parterne med halvdelen til hver.

§ 4. Ved lovens ikrafttræden genindtræder fredsplichten, og arbejdsstandsninger iværksat som følge af uoverensstemmelserne mellem parterne, skal ophøre.

§ 5. Spørgsmål om overtrædelse og fortolkning af overenskomsten m.v., forlænget ved denne lov, afgøres efter de sædvanlige fagretlige regler for området.

§ 6. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter vedtagelsen.

§ 7. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Den af dette lovforslag omfattede overenskomst mellem Maskinmestrenes Forening og Det offentlige Aftalenævn blev opsagt til ophør den 31. marts 1983.

Forhandlingerne om en fornyelse af overenskomsten for perioden 1983-85 førte imidlertid ikke til noget resultat, og foreningen indgav kollektiv opsigelse til 1. august 1984 for et antal maskinmestre i det offentlige tjeneste i Grønland.

Forhandlingerne videreførtes i forligsinstitutionen uden resultat, og efter udsættelser af konflikten i 2 gange 14 dage vil arbejdsstandsningen kunne træde i kraft den 1. september 1984 ved døgnets begyndelse (grønlandsk tid).

Regeringen er af den opfattelse, at dette område er særdeles livsvigtigt for det grønlandske samfund.

Konsekvenserne af en lammelse af elværkerne kan i de enkelte byer blive, at boliger ved lave udendørstemperaturer bliver ubeboelige, og institutioner må lukke, fordi oliefyrene stopper, og varmemærkerne går i stå.

Vandværkerne går i stå, og der vil senere på året opstå omfattende skader på ledningsnettene for såvel vand- som varmemærker. Et stop for el-, varme- og vandforsyning til sygehusene kan heller ikke undgå at få konsekvenser for patienterne.

Telefonanlæg bliver berørt efter få timer, hvilket vil give sikkerhedsmæssige problemer i relation til politi, læge og brandvæsen.

Produktion og al anden aktivitet vil i løbet af kort tid gå helt i stå, idet man i byerne er helt afhængig af elektricitet.

De små og større bebyggelser i Grønland er spredt over uhyre kyststrækninger, således at der ikke i tilfælde af uheld umiddelbart vil kunne skaffes assistance fra en by til en anden.

En arbejdsstandsning af blot nogen varighed vil således utvivlsomt udsætte mennesker for livsfare og medføre materielle ødelæggelser for mange hundrede millioner kroner.

Det har ikke været muligt for Det offentlige Aftalenævn at indgå en aftale med Maskinmestrenes Forening om friholdelse af visse funktioner fra

arbejdsstandsningerne, heller ikke om friholdelse i tilfælde af katastrofer eller lignende uforudsete begivenheder.

På denne baggrund finder regeringen det uacceptabelt, at denne arbejdsstandsning træder i kraft, og fra Grønlands hjemmestyre har regeringen modtaget en anmodning om at hindre konflikten ved lovindgreb for at afværge den samfundssituation, som kan blive en følge af, at strejken bliver effektiv.

Det offentlige Aftalenævn har ført forhandlinger med en række grønlandske og danske lønmodtagerorganisationer med henblik på en fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. for perioden 1983-85 på en sådan måde, at udviklingen i pengeindkomsterne kunne bremses og lønstigningstakten dæmpes.

Den automatiske dyrtidsregulering er opretholdt i Grønland i modsætning til i Danmark, og ved lov nr. 619 af 21. december 1983 for Grønland om ændring af dyrtidsregulering forhøjedes dyrtidsportionerne på grundlag af det grønlandske reguleringspristal til 90 øre i timen for personer over 18 år og til 45 øre i timen for personer under 18 år for hver fulde 3 points' udsving i det grønlandske reguleringspristal ud over 100.

Ved lov nr. 618 af 21. december 1983 om ændring af lov om tjenestemandslønninger m.m. og klassificering af statens tjenestemandstillinger i Grønland (ændring af bestemmelser om det grønlandske reguleringspristal) blev det samtidig fastsat, at det grønlandske reguleringspristal, der benyttes ved dyrtidsregulering af lønninger m.v. til ansatte under staten i Grønland, med virkning fra den 31. december 1983 skulle beregnes med januar 1984 = 100. Herved sikredes, at der ikke ville finde udløsning af dyrtidsportioner sted på grundlag af det grønlandske reguleringspristal pr. 1. april 1984, samt at forhøjelsen af dyrtidsportionerne tidligst vil kunne få virkning ved reguleringer pr. 1. oktober 1984.

Ikke mindst som følge af den fortsatte automatiske dyrtidsregulering af lønninger har de samlede

lønstigninger i Grønland været af en betydelig størrelse.

I årene 1982 og 1983 er der i alt udløst 15 dyrtidsportioner à 50 øre pr. time, således at dyrtidstillægget alene har medført en forhøjelse på 7,50 kr. pr. time i denne periode.

Udgangspunktet for det offentlige lønpolitik i Grønland har gennem en årrække været, at der skulle etableres et særligt grønlandsk lønniveau.

I årene efter 1971 har statens lønpolitik været præget af en yderst restriktiv holdning med hensyn til lønforbedringer for medlemmer af danske organisationer i Grønland, idet disse lønmodtagere på daværende tidspunkt i et vist omfang havde opnået en løn, der stærkt nærmede sig det danske lønniveau, og den disponible indkomst kom herved til at ligge langt over den tilsvarende løn i Danmark. Da indkomstkatten i Grønland er en proportional skat på 19-29 procent, er den disponible indkomst dog fortsat højere end for tilsvarende lønmodtagergrupper i Danmark. Hertil kommer, at højere lønnede grupper i større omfang end lavere lønnede grupper vil bevare en forholdsvis høj grønlandspræmie takket være forskellen ved tilsvarende grupperes beskatning i Danmark.

Det offentlige Aftalenævn har afsluttet forhandlingerne med hovedparten af de grønlandske lønmodtagerorganisationer og med tjenestemandsoverenskomsterne.

Hovedsigtet med den af staten hidtil førte lønpolitik for det offentlige område har været en udjævning af lønforskellene mellem det hjemmehørende og det ikke-hjemmehørende personale, og ønsket om at fortsætte denne politik er blevet be-

kræftet af Det offentlige Aftalenævn, hvis medlemmer er udpeget af henholdsvis ministeren for Grønland, Grønlands hjemmestyre og De grønlandske kommuners Landsforening.

For at hindre en indkomstudvikling i Grønland, som fuldstændig vil forrykke lønrelationerne til Danmark og fremme inflationstendenserne, findes det nødvendigt at begrænse lønfremgangen inden for en ramme, der er afstemt med de forbedringer, der er opnået på det danske arbejdsmarked for overenskomstperioden 1983-85.

I overensstemmelse med denne generelle lønpolitik foreslås det derfor, at overenskomsten med dertil hørende protokollat, kutumer og praksis forlænges for en periode af 2 år, og at der stilles en beløbsramme på 2 procent til rådighed for forhandling mellem parterne. Opnås der ikke enighed om fordelingen af beløbsrammen, udpeges eventuelt ved forligsinstitutionens medvirken en uvildig opmand, der træffer afgørelsen inden for lovens økonomiske rammer.

Ifølge forslaget § 4 etableres fredspagt i overenskomstperioden, og uoverensstemmelser om indholdet af den forlængede overenskomst må løses efter de sædvanlige fagretlige regler på området.

Da det arbejde, som varetages af maskinmestrene, således er af livsvigtig betydning for det grønlandske samfund, er det under overvejelse på de omfattede områder at søge oprettet et antal tjenestemandstillinger, således at tilsvarende situation fremtidig kan undgås.

Lovforslaget har i henhold til § 12 i lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre været forelagt Grønlands hjemmestyre, som har tiltrådt forslaget.